

زیر آسمان فیر وزهای

گوهر خیراندیش در بازدید از خیره محک:

حمایت از کودکان مبتلا به سرطان دغدغه هنرمندان است

● **گروه هنر:** حضور بازیگران و شخصیت‌های محبوب در محک می‌تواند باعث افزایش روحیه کودکان مبتلا به سرطان و خانواده‌هایشان در روزهای سخت درمان شود. گوهر خیراندیش یکی از هنرمندانی بود که با حضور در محک و دیدار از کودکان و خانواده‌هایشان لیخنر را روی لبانشان نشاند. خیراندیش در این بازدید گفت: «من سال‌ها پیش با فعالیت‌های محک آشنا شدم و از همان روزها سعی کردم سهمی در حمایت از کودکان مبتلا به سرطان داشته باشم. امروز نیز تصمیم گرفتم با آمدن به محک از نیکوکاران و هنرمندان بخواهم با فعالیت‌های این مؤسسه بیشتر آشنا شوند». او در ادامه با بیان دغدغه خود نسبت به بیماران مبتلا به سرطان افزود: «زمانی که خودم و خانواده‌ام درگیر بیماری سرطان شدیم، شرایط و مشکلات بیماران

مبتلا به سرطان و خانواده‌هایشان را از نزدیک لمس کردم. به همین دلیل در این روزها کمک به آنها را یکی از مسئولیت‌های خود می‌دانم». خیراندیش همچنین با اشاره به لزوم مسئولیت‌پذیری هنرمندان نسبت به جامعه ادامه داد: «حمایت از کودکان مبتلا به سرطان یکی از دغدغه‌های هنرمندان است و برای این کار مؤسساتی مانند مؤسسه محک را انتخاب می‌کنند که به آن اعتماد داشته باشند، چراکه می‌دانند این مؤسسه کمک‌های مردمی را به بهترین شکل در اختیار کودکان مبتلا به سرطان و خانواده‌های آنها قرار می‌دهد». خیراندیش در پایان ضمن آرزوی سلامتی برای تمامی کودکان مبتلا به سرطان گفت: «من به واسطه تجربه خودم می‌دانم روزهای درمان سرطان سخت و طولانی است، برای همین آرزو می‌کنم هرچه زودتر با پیشرفت علم پزشکی، سرطان به سادگی درمان شود و دیگر هیچ خانواده‌ای از ابتلا به این بیماری رنج نکشد».

«حلزون» جایزه ویژه ژنورا گرفت

● **گروه هنر:** فیلم کوتاه «حلزون» جایزه ویژه هیئت داوران چهاردهمین دوره جشنواره شرقی ژنو را دریافت کرد. همچنین این فیلم در همدین دوره جشنواره kashiah هندوستان و همچنین در بازار فیلم نهمین دوره جشنواره فیگاری ایتالیا حضور دارد. بهترین فیلم جشنواره Milestone Worldwide آمریکا ۲۰۱۹، کاندیدای بهترین فیلم‌برداری جشنواره گراند آف لهستان ۲۰۱۸، حضور در چهل‌ویکمین دوره اوپن‌ایر آلمان ۲۰۱۷، سی‌امین دوره ایکس‌گراند آلمان ۲۰۱۷، بیستمین دوره Crossroads آمریکا ۲۰۱۹، چهاردهمین دوره جشنواره بیلویت آمریکا ۲۰۱۹ و نوزدهمین دوره جشنواره kids first آمریکا ۲۰۱۹ از جمله حضورهای بین‌المللی این فیلم است. نویسندگی، تهیه‌کنندگی و کارگردانی فیلم کوتاه حلزون را محمد توربوریان برعهده داشته است.

«نارونی»

در کانون فیلم خانه سینما

● **گروه هنر:** کانون فیلم خانه سینما در برنامه آینده خود، در تاریخ یکشنبه، ۲۲ اردیبهشت، ساعت ۱۷ نسخه ترمیم‌شده فیلم «نار و نی» ساخته سعید ابراهیمی‌فر را به نمایش می‌گذارد. پس از نمایش فیلم هم نشستی با حضور سعید ابراهیمی‌فر، حسین ایری و احمد طالبی‌نژاد برگزار خواهد شد. حضور در این برنامه برای همه آزاد و رایگان است و علاقه‌مندان می‌توانند روز نمایش این فیلم به نشانی خانه سینما مراجعه کنند: تهران، خیابان بهار جنوبی، خیابان سمنان، شماره ۲۹، خانه سینما. «نار و نی» محصول سال ۱۳۶۷، نوشته مشترک سعید ابراهیمی‌فر، حسین ایری و عزیز ترسه است و این بازیگران در فیلم حضور دارند: جهانگیر الماسی، علی‌اصغر گرمسیری، رسول نجفیان، حسین بناهی و محسن قاضی‌مرادی. تهیه فیلم هم به صورت مشترک با سعید ابراهیمی‌فر و حسین ایری بوده است. داستان فیلم درباره عکاس جوانی است که در جست‌وجوی عکس‌های مناسبی برای نمایش در دست تمرین «فضیه اوپنهاইمر» است و به‌طور اتفاقی با پیرمرد ناشناسی که دچار عارضه قلبی شده است، مواجه می‌شود. عکاس جوان شب‌هنگام، او را به بیمارستان می‌رساند و بر نیکبخت انتظار بیمارستان، با مرور دفترچه خاطرات این پیرمرد، مسیر جدیدی پیش روی خود می‌بیند. «نار و نی» که یکی از فیلم‌های جریان‌ساز سینمای ایران در سال‌های پس از انقلاب است، در جشنواره فیلم فجر در سال ۱۳۶۷، مورد توجه قرار گرفت و موفقیت‌هایی کسب کرد:

– برنده جایزه ویژه هیئت داوران
– برنده سیمرغ بلورین بهترین صدابرداری
– نامزد بهترین فیلم، نامزد بهترین کارگردانی
– نامزد بهترین فیلم‌نامه، نامزد بهترین موسیقی متن، نامزد بهترین فیلم‌برداری، نامزد بهترین بازیگر نقش اول مرد

فرانک آرتا: غرفه ایران در پنجاه‌هشتمین بی‌ینال ونیز ۲۰۱۹ با شعار «از بودن و سرودن» جمعه، ۲۰ اردیبهشت، به نمایش آثار سه هنرمند افتتاح شد. این غرفه با عنوان «از بودن و سرودن» با حضور هادی مظفری، مدبرکل هنرهای تجسمی و احسان آقایی، رئیس موزه هنرهای معاصر تهران، در میدان سن مارکو ونیز رسماً کارش را آغاز کرد.

هنرمندان ایرانی شرکت‌کننده در این دوره رضا لواسانی با اثر «زندگی»، سمیرا علیخانزاده با اثر «شیخ صلب خاطره» و علی میرعظیمی با اثر «شاهد آواز» حضور دارند.

هفته گذشته هادی مظفری در نشست خبری در تهران با اشاره به اینکه بی‌ینال ونیز مهم‌ترین رویداد هنر در جهان است، عنوان کرد: «در ۱۱۶ سال گذشته ۵۸ دوره از این رویداد برگزار شده که ایران در هشت دوره آن شرکت کرده است. ازاین‌میان دو حضور مربوط به پیش از انقلاب اسلامی بوده و شش دوره دیگر پس از آن رخ داده است. این رویداد بین‌المللی به‌عنوان «المپیک هنر» شناخته می‌شود و همه کشورها با هنرمندان خود در آن حضور پیدا می‌کنند تا بگویند که در دو سال اخیر چه حرف مهمی از زبان هنر برای جهان دارند».

او با اشاره به شرایط فعلی ایران و تحریم‌های اعمال‌شده علیه کشورمان توضیح داد: «شاید عده‌ای گمان کنند در این شرایط نباید در بی‌ینال ونیز شرکت می‌کردیم؛ اما امسال در یکی از بزرگه‌های تاریخی در این بی‌ینال شرکت می‌کنیم. در روزهایی که جهان با ما مهربان نیست و رهبران سیاسی جهان با واژگانی که شایسته تاریخ و فرهنگ ایران نیست، با ما سخن می‌گویند، ما در بی‌ینال ونیز شرکت می‌کنیم تا با زبان هنر از صلح و دوستی بگوییم». او درباره نکات مورد توجه در انتخاب هنرمندان گفت: «نخستین نکته برای ما آن بود که هنرمند ساکن ایران باشد. تقاضاهای زیادی از هنرمندانی که خارج از ایران زندگی می‌کنند و جایگاه تثبیت‌شده‌ای در هنر جهان دارند، به دست ما رسید؛ اما ترجیح دادیم نماینده ایران هنرمندی باشد که ساکن این کشور است. نکته دوم این است که می‌خواستیم حتماً یک بانوی هنرمند در این فهرست وجود داشته باشد تا جهانیان بدانند که زنان همپای مردان در هنر ایران حضور دارند. نکته سوم آن است که اداره کل هنرهای تجسمی در تمام فعالیت‌های خود تلاش می‌کند این پیام را انتقال دهد که ایران فقط

تهران نیست، به‌همین دلیل برای ما اهمیت داشت که حتماً یک هنرمند شهرستانی نیز در این فهرست حضور داشته باشد؛ بنابراین علی میرعظیمی از شهر اسفهان انتخاب شد که یک هنرمند جوان و با حرف‌های تازه است».

رضا لواسانی یکی از هنرمندان حاضر در رویداد پنجاه‌هشتم ونیز درباره کارش نیز گفت: «عنوان اثر من، زندگی است و چون در حوزه زبان فارسی و شعر سال‌ها فعال هستم، کارهایم به طور پیوسته در این حوزه است و بیشترین تلاش من این است که در تصاویرم شعر و زبان را به نمایش بگذارم. ابعاد این کار، ۱۷ متر است و «پایه ماهه» با مواد بازیافتی کار شده است».

سمیرا علیخانزاده عنوان کرد: «دو سال پیش نمایشگاهی از آثارم در گالری اثر برگزار شد و وقتی قرار شد برای ونیز کار بدهم، سعی کردم کاری ویژه انجام دهم. «شیخ صلب خاطره» عنوان اثرم است که درباره نبودن آدم‌ها در عکس‌ها است. این کار پنج‌لته است که روی دیواری ۱۱متری نصب می‌شود و به دلیل نقش‌بستن خاطره شیخ‌وار آدم‌ها نام‌گذاری شده است». چیدمان «شاهد آواز» عنوان اثر علی میرعظیمی رضا است. او درباره این اثر توضیح داد: «سینما را خیلی

قطب‌الدین صادقی در پنجمین نشست آسیب‌شناسی تئاتر فجر:

جز موارد معدود کار برجسته خارجی ندیده‌ایم

حضور داشتند و با موضوع «فعالیت‌های بین‌الملل» در جشنواره‌های تئاتر فجر برگزار شد، محمدرضا علی‌اکبری، بازیگر و دیگر سخنران این نشست نیز با جز موارد معدود هیچ کار برجسته‌ای از گروه‌های خارجی در جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر اجرا نشده. او در پنجمین نشست دفتر پژوهش و انتشارات اداره کل هنرهای نمایشی با موضوع آسیب‌شناسی جشنواره بین‌المللی تاتر فجر که روز جمعه، ۲۰ اردیبهشت، در تالار مشاهیر مجموعه تئاتر شهر برگزار شد، گفت: متأسفانه باید اذعان کرد به‌جز مواردی معدود هیچ کار برجسته‌ای از گروه‌های خارجی را در ادوار جشنواره فجر شاهد نبوده‌ایم و هیچ‌کدام محتوای بزرگی نداشته‌اند. ما باید کاری کنیم که از این کمیت‌گرایی و شلوع‌بازی به سمت کیفیت حرکت کنیم؛ یعنی برای نمونه اگر ۲۰ کار درجه‌یک ایرانی را می‌توانیم، تولید کنیم که مطمئن این کار بسیار مطلوب‌تر خواهد بود. این همان کاری است که فستیوال آونیون می‌کند؛ اثر ایرانی‌ای که پیش‌تر اجرا شده که دیگر نباید در جشنواره عرضه شود. جشنواره برای روکردن آخرین دستاوردها و تکنیک‌ها و توانایی‌هایی است که به دست آورده‌ایم. جشنواره مرور نیست. به نظر من یکی از بزرگ‌ترین آسیب‌های جشنواره فجر این است که کمیت را بر کیفیت ارجح دانسته. در جشنواره‌ای مثل آونیون شاید تنها حدود ۴۰ تا ۵۰ اثر زو صحنه می‌رود؛ هرچند در بخش آف این فستیوال ممکن است تا یک هزار اثر هم اجرا شود. ما باید در چارچوب این جشن‌سناسی بزرگ به دنبال ارتقای تئاتر باشیم. نکته دیگری اینکه جشنواره مدیر خوب می‌خواهد؛ مدیری که به‌خصوص مدامت داشته باشد. در جشنواره‌ای مثل آونیون هر مدیری دست‌کم ۱۰ سال هدایت جشنواره را برعهده دارد؛ چراکه در زمانی کمتر از این قادر نخواهد بود سیاست‌ها و چشم‌اندازهایش را دنبال کند. به نظر من مدیریت یک جشنواره امری تخصصی است. اشکال بخش بین‌الملل جشنواره فجر به خود جشنواره برمی‌گردد. اولین مشکل، تعریف آن است؛ یعنی معلوم نیست تعریفش چیست. تمام جشنواره‌های عالم یا به مناسبت‌های موسمی شکل گرفته‌اند تا تاریخی. جشنواره فجر ظاهراً و باطنا قرار است، به مناسبت درگونی بزرگی که در عرصه سیاسی رخ دهد، پرتیزی برای تئاتر اثر دهد. زمانی که انسان وارد جامعه می‌شود هر اثری که می‌آفریند، برای برطرف‌کردن یکی از نیازهایش است. ما چه نیازی داشته‌ایم که جشنواره تئاتر فجر را راه انداختیم؟ تا زمانی که به این پرسش بازنگردیم نمی‌توانیم به باقی پرسش‌ها جواب دهیم. مسئله دیگر که بخش جهانی جشنواره تئاتر فجر را ضعیف می‌کند سانسور است و مسئله دیگر ذوق پایین در هنگام نمایش. ما باید با فرهنگ‌های دیگر اطلاع پیدا کنیم و خودشیفته نباشیم. فرهنگ‌های جهان را بشناسیم و از دستاوردهای آنها بهره‌مند شویم. زمانی که به این پرسش بازنگردیم نمی‌توانیم به باقی پرسش‌ها جواب دهیم. مسئله دیگر که بخش جهانی جشنواره تئاتر فجر را ضعیف می‌کند سانسور است و مسئله دیگر ذوق پایین در هنگام نمایش. ما باید با فرهنگ‌های دیگر اطلاع پیدا کنیم و خودشیفته نباشیم. زمانی که به این پرسش بازنگردیم نمی‌توانیم به باقی پرسش‌ها جواب دهیم. مسئله دیگر که بخش جهانی جشنواره تئاتر فجر را ضعیف می‌کند سانسور است و مسئله دیگر ذوق پایین در هنگام نمایش. ما باید با فرهنگ‌های دیگر اطلاع پیدا کنیم و خودشیفته نباشیم.

هنر

غرفه ایران در پنجاه‌هشتمین بی‌ینال ونیز ۲۰۱۹ افتتاح شد

«از بودن و سرودن»

دوست دارم و از طرف دیگر نوشتار و مدیوم هنر استعاره‌ای است که قبل و بعدش را شدت می‌بخشد. این کار به طور مشخص از حدود سه سال پیش آغاز شده و روی مفهومی سینمایی-ادبی کار می‌کند و شات ریورس شات را نمود می‌دهد که تأثیر گرفته از آثار ژان لوک گدار درباره بوسنی و فلسطین است. خام‌بودن تریسال در این کار بسیار مهم است و از آهن، چوب، شیشه، سفون، لامپ و... استفاده کرده‌ام».

همچنین ماهنامه هنری «آرت نیوزپیر» با انتشار گزارشی، پاپوین ایران در پنجاه‌هشتمین دوسالانه (بی‌ینال) ونیز را در میان جذاب‌ترین‌های این نمایشگاه بزرگ هنری قرار داد. بنابر گزارش وب‌سایت «Art Newspaper» پاپوین ایران به‌عنوان یکی از شش غرفه مطرح دوسالانه هنری ونیز مورد توجه قرار گرفته است و درباره آن چنین توصیف کرد: «در پاپوین ایران میزهای بزرگی که در طول اتاق قرار گرفته و روی آنها را گل، میوه، شمعدان و... می‌پوشاند، قرار دارند و یک لوستر غول‌پیکر بالای آنها به چشم می‌خورد. این چیدمان به وسیله کاغذهای خاکستری «پایه ماهه» توسط طراح مجرب ایرانی رضا لواسانی، شکل گرفته و تعمقی بر روی چرخه زندگی

در ماه مبارک رمضان امسال اتفاق افتاد:

آشفته‌گی اکران

می‌شد، یکی از مشکلات بزرگ اکران سینماهای ما هم حل می‌شد و شیوه اکران فیلم‌ها در سینما به سمت حرکت می‌کرد که برنامه‌ریزی‌های مقطعی در آن جاری نداشت. هرچند که اکران فیلم‌های غلامرضا تختی، متری شش‌ونیم، چهارانگشت، ژن خوک، تکراس ۲ و زندانی نیز همچنان در سالن‌های محدودتری برای مخاطبان سینما نمایش داده می‌شوند، اما به زعم بسیاری از اهالی سینما، چنین اکران در سینماهای ایران نیاز به بازنگری دارد. اکران هم‌زمان فیلم‌هایی که شاید اقبال کمتری در گیشه نمایششان شود، نمی‌تواند آن‌طور که باید بازخورد مناسبی برای سینمای ایران داشته باشد. این در حالی است که شورای صنفی نمایش از اکران فیلم‌هایی که در هفته‌های آینده جای فیلم‌های فعلی را خواهند گرفت هم صحبت کرده است و ترکیب فیلم‌ها هم عید فطر را گفت. «ما این فیلم‌های «ما همه با هم هستیم»، «شبی که ماه کامل شد» و «سرخوست» برای اکران عید فطر قطعی شده است و عملاً بار دیگر این گفته را تصدیق می‌کند که می‌توان به صف طولانی فیلم‌های در راه اکران نگاه دیگری داشت و به ترکیب متعارف‌تری از فیلم‌ها در اکران رسید. ابوالحسن دودویی، از سینماگران خلیلی مشکل‌قانون‌گذاری و تصمیم‌گیری نداریم و بیشتر در زمینه اجراست که با کاستی‌هایی روبرو هستیم و امیدوارم به زودی شاهد اتفاقات بهتری در سینما باشیم».

سعید خانی، مدیر دفتر پخش «خانه فیلم» نیز اخیراً در گفت‌وگویی با ایسنا به مشکل اکران فیلم‌ها اشاره کرد و گفت: «ما باید پیش‌بینی‌های لازم را انجام می‌دادیم و می‌دانستیم که با توجه به شروع ماه رمضان دیگر برنامه اکران دوم نوروزی وجود ندارد؛ بنابراین باید تدبیری اندیشیده می‌شد که دوباره شش یا هفت فیلم با هم اکران نشوند. وقتی که این تعداد فیلم را با هم اکران می‌کنید باعث می‌شود ظرفیت‌های اکران هم به همراه فیلم‌ها نرسد و باید برای آن پیش‌بینی‌هایی می‌شد. وقتی در یک تابیم فیلم‌هایی ضعیف اکران می‌شوند، برای سینمادار و سینما هزینه برمی‌دارد».

او در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: «بعد از این زمان و از عید فطر هم قرار است چند فیلم قوی هم‌زمان با هم اکران شوند که این هم مشکلاتی را ایجاد می‌کند؛ یعنی مدتی فیلم خوب نداریم و دوباره در یک بازه زمانی چند فیلم خوب با هم روی پرده می‌روند که در این حالت با توجه به تعداد سالن‌های سینمایی و ظرفیت‌های موجود شرایط برای هر یک از فیلم‌ها سخت می‌شود. برای ماه رمضان چون شورای صنفی با صاحبان آثار صحبت نکرده و به آنها انگیزه‌ای برای اکران نداده بود، باعث شد چند فیلم ضعیف با هم روی پرده بروند».

از ابتدای سال ۹۸ سینمای ایران شرایط خوبی را به لحاظ اکران تجربه نکرد و هنوز زمان برای نمایش بسیاری از فیلم‌ها وجود دارد و باید دید در ماه‌های باقی‌مانده تا انتهای سال گیشه سینمای ایران روی خوشی به سینماگران نشان خواهد داد یا خیر؟

است. کمی آن سوت‌ر صدنلی خالی بیرمردی دیده می‌شود که نشان‌دهنده غیبت و مرگ است. این اثر که در پنج جعبه به ونیز حمل شد، اثر برجسته غرفه ملی ایران است. سمیرا علیخانزاده هنرمند دیگری است که از عکس‌های آماده استفاده کرده تا همراه لباس‌ها و کفش‌های ساده، تصویری شفاف از زنان جوان ایرانی در گذشته را نمایش دهد».

لیتوانی، زیمبابوه، مغولستان، پرتغال و استونی، دیگر کشورهایی هستند که از نگاه سایت «Art Newspaper» درخورتون‌های پاپوین‌های دوسالانه ونیز را دارند.

پاپوین ایران با نام «از بودن و سرودن» در نزدیکی میدان سن مارکو ونیز آغازبه‌کار کرده است و رضا لواسانی با اثر زندگی، سمیرا علیخانزاده با اثر شیخ صلب خاطره و علی میرعظیمی با اثر شاهد آواز از ایران در پنجاه‌هشتمین دوسالانه هنر ونیز حضور دارند.

سایت رسمی دوسالانه هنری ونیز در توصیف پاپوین

ایران نوشته است: «خرد جمعی هنرمندان ایران در قرن‌ها له یا علیه مفاهیم عرفانی و فلسفی در کنار حس زیبایی‌شناختی گسترش یافته است. مفهوم «ناکاجآباد» یکی از پارادایم‌های اصلی به‌ویژه در هنرهای تجسمی ایران است. نقاش ایرانی همواره به ارائه تصویر اصل از طریق اثر یک مادی‌گرایی اعتقاد دارد. این میراث جمعی در آثار هنرمندان معاصر از طریق نظریه‌ها و پارادایم‌های بدیع قابل خواندن است. این‌پدیده هنگامی که با رویکردهای غربی و روند هنری در دوران پس از اینترنت ادغام می‌شود، جالب‌تر می‌شود».

سیدعلی پاکدامن، مدبرکل دیپلماسی فرهنگی وزارت امور خارجه، اکبر قولی‌راهن ازین فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ایتالیا، مدیران گالری‌ها، موزه‌ها و خبرنگارانی ازجمله «یوآخیم گیر» – مدیر گالری ملی برلین، «آندره آ دل کو تریکو» – مدیر پارتمان هنر معاصر دانشگاه برازا میلان، «دورتو بریل» – کیوریتور موزه برلین، «تیم کرن ول»، «Art Newspaper» و جمعی از ایرانیان مقیم ایتالیا خبرنگاران رسانه‌های ایتالیا پیش از افتتاحیه رسمی از غرفه ایران در دوسالانه ونیز دیدن کردند.

پنجاه‌هشتمین دوسالانه هنر ونیز از تاریخ ۱۱ می تا ۲۴ اومبر (۲۱ اردیبهشت تا سوم آذر) در ونیز ایتالیا برگزار می‌شود و امسال ۹۰ کشور از سراسر جهان در آن شرکت کرده‌اند. کشور‌های غنا، ماداگاسکار، مالتی و پاکستان برای اولین بار است که در این رویداد بزرگ هنرهای تجسمی حضور یافته‌اند.

کتابخانه

خواب و بیداری

● کتاب «خواب و بیداری»، نوشته فریده گلبو، داستان زندگی یکی از چهره‌های مرموز و بحث‌برانگیز تاریخ ادبیات ایران، یعنی حکیم ناصرخسرو قبادیانی را در شکل و شمایل رمان با نثری شیرین و شیوا نگارش کرده است. رمان «خواب و بیدار» ازسوی انتشارات معین منتشر و راهی بازار شده است. گلبو که چاپ کتاب‌های متعددی را در کارنامه دارد، پیش از این روی آثاری مانند «لبلی و مجنون»، «خسرو و شیرین» و «هفت‌پیکر» از ادبیات کلاسیک فارسی کار کرده است. انتشارات معین، سال ۹۷ رمان «کنتس سلما» را از این نویسنده چاپ کرد که قرارداد ساخت فیلمی براساس آن، طبق خبری که مهر منتشر کرد، روی فروش آن تأثیر زیادی داشت.

در این رمان می‌خوانیم: «خوابش که عمیق شد، خود را کنار معین‌الحکیم و این‌بار در غزنین، پایتخت غزنویان دید که آواز شکوهش ولوله‌ای در جان هر شنونده‌ای می‌انداخت. جلو دربار پرشکوه محمود، سلطان مقتدر غزنوی ایستاده بودند. در متن همان رویا می‌دانست که مدت یک ماه و چهار روز با کاروانی که قافله‌سالار آن ادعا می‌کرد شترهایش در شمار جماز‌های تندرو و پرشتابند و خود چنان ساربانانی که هم چم و خم و رموز و خطرات را می‌شناسد و هم فن شتربانی می‌داند به همراه معین که از آشنایان کاروان‌سالار بود، فرسنگ‌ها مسافت میان بلخ و غزنین را پیمود... تا جلوی کاخ سلطان آمده بود» (خواب و بیدار، ۲۸).

– «دوازده دقیقه به ده شب بود که بهروز به خواب رفت و پس از ساعتی در ادامه آن رویاهای پندرباره، خود را «لیاقت» یافت. عجیب بود بی‌آنکه وقایع حمله سلجوقیان را در خواب دیده باشد، به یاد می‌آورد روزهایی را که مردم بلخ با دهشت از خواب برمی‌خاستند. تازه اگر خواب شبانه‌ای در کار بود... شمار سواره نظام سلجوقیان از حد و شمار بیرون می‌نمود» (همان، ۴۱ و ۴۲).

– «نیمه‌های شب بود که رؤیای محبوب به سراخ آمد. نظر به اطراف کردند. در بیابانی دور از راه آبادی، کنار معین‌الحکیم اسب خویش می‌راند. جز آن دو یار دیرین کس در بیابان نبود. علاوه‌بر اسب‌های اصلی که او و همسرش زیر پا داشتند، دو اسب یک نیز با خود می‌بردند تا در صورت بروز حادثه و آسیب‌دیدن احتمالی هر یک از اسبان در راه نمانند» (همان، ۵۶ و ۵۷).

ژاله آموکار، پژوهشگر فرهنگ و زبان‌های باستانی، درباره «خواب و بیدار» گفته است: «گلبو این کتاب را جزه آثار کلاسیک خود برنمی‌شمارد اما به عقیده من چون شخصیت ناصرخسرو در جای‌جای کتاب به چشم می‌خورد، بدون آنکه نامی از او برده شود، جزه آثار کلاسیک قرار می‌گیرد. رویدادهای این کتاب گاه در خواب و گاه در بیداری روایت می‌شود. خواننده دو شخصیت یکسان و متفاوت را در عالم خواب و بیداری می‌بیند. این کتاب را با نوعی شگفتی خواندم و با لذت به پایان بردم».

باغ امیدواران

● باغ امیدواران (تقریباً همه‌چیز درباره علی دهباشی) به روشنی محمدرضا رجانی‌پور، روزنامه‌نگار، ازسوی انتشارات سایه‌گستر در قزوین منتشر شده است. کتابی‌که در عنوان

دومش کاملاً آشکار است که درباره یک شخصیت بسیار تأثیرگذار فرهنگی مطالبی را گردآوری کرده تا ضمن نوشتن درباره او، این‌گونه بشود همان مسیر را رفت که دهباشی در این سال‌ها مد نظر قرار داده است.

درباره این مرد مؤثر بر فرهنگ بسیار نوشته‌اند؛ دهباشی یک عشق قوی‌تر بیشتر ندارد و آن ایران است و بزرگانش. هر شماره مجله‌اش که در می‌آید عطر فرهنگ فارسی را به هر جا که می‌رود، می‌برد. بخارا پر است از باد فرهنگ ایران و هرکسی که برای ایران و زبان فارسی قدمی برداشته است، هر شماره شعاری و یادی و کارتی به نام ایران و برای ایران هم به همراه دارد که خوشنویسی شده است. مثلاً تکه‌ای از شعر اخوان که «تو را ای کهن بوم و بر دوست دارم» با جمله‌ای از سعید نفیسی: به ایرانم ایران جودانی‌ام. روی یکی از کارت‌هایی که در جوف مجله (کلک و بخارا) می‌فرستاده نوشته بود: باغ نومیدان چشم در راه بهاری نیست و او هست. حالا می‌شود چهره دهباشی را بهتر دید. در سال ۶۹ سمای او کامل نبود. اما با دو حلقه صد شماره‌ای از دو مجله که از بسیاری جهات به هم شبیه‌اند، او تصویر خود را کامل کرده است. شباهت کلک و بخارا هم گویای پیوستگی فکری و بینشی او است.